

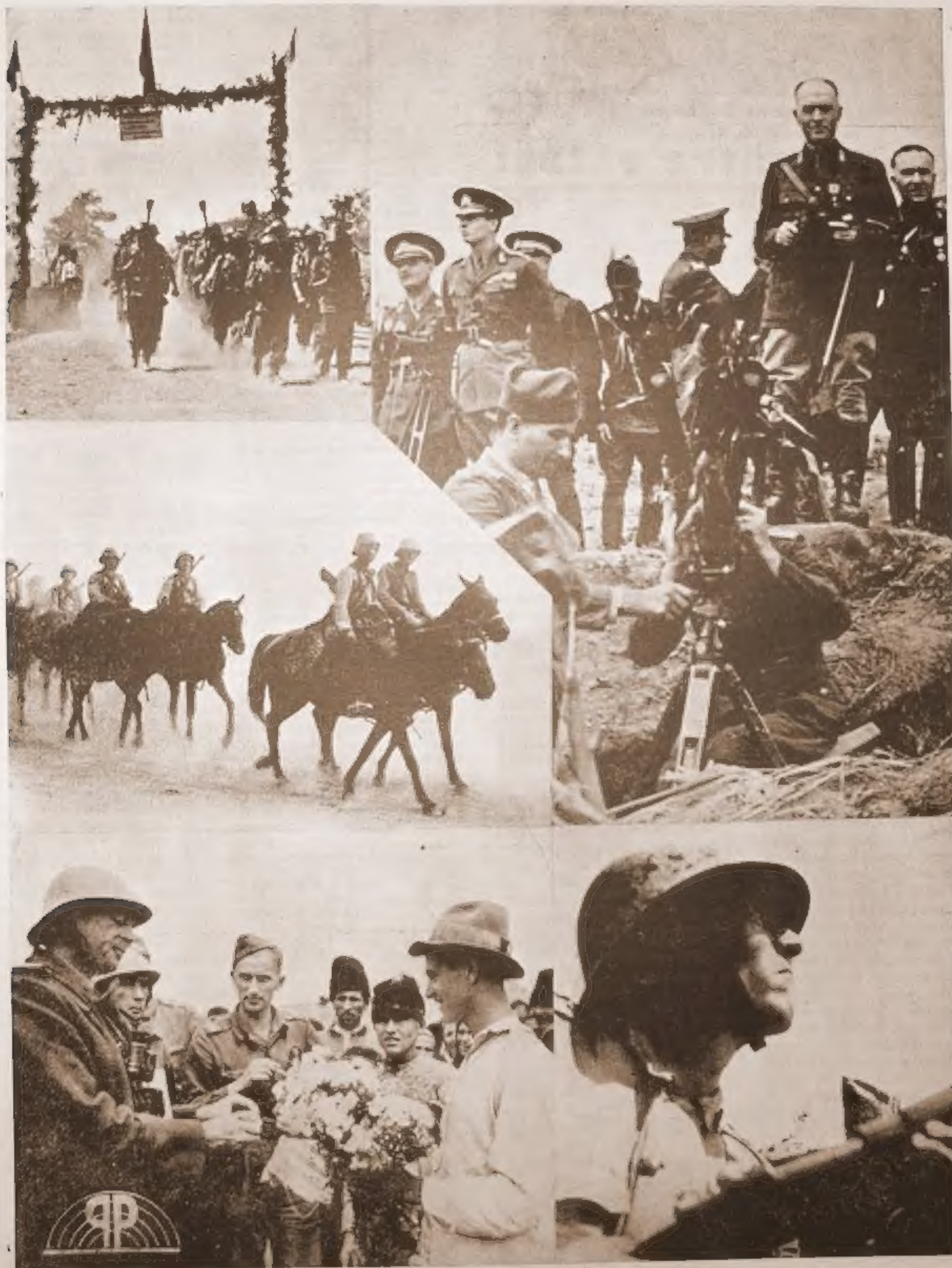
SENTINELA

ANUL II, Nr. 33
2 August 1941

GAZETA OSTĂȘEASCĂ A NAȚIUNII

APARE DUMINICĂ
Inscrisă la Tribunalul Ilfov S. L. O. sub Nr. 623/1939

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
B-dul Lascăr Catargiu, 51 - București
TELEFON: 2.25.27. - 2.05.28.

Patria salută cu recunoștință pe vitejii luptători care au desrobit Basarabia și Bucovina

Palatul Metropolitan din Cernăuți

Cuvânt către ostași

Ostași germani, ostași români, Neamurile trăesc și străbat veacurile numai prin eroism și prin înțelepciune. Numai fapta eroică și înțelepciunea rămân deapaururi făclii aprinse să lumineze drumul unui neam, să putem vedea la lumina lor trecutul și calea viitorului.

Această făclie ați purtat-o pe pământul românesc al Bucovinei și Basarabiei, voi ostași germani și ostași români, înfrățiți în aceeași credință înflăcărată, în același avânt năpraznic și în aceeași faptă de eroism fără pereche.

Înțelepciunea e la temelie războiului ce-l purtați cu atâta hotărâre, cu atâta dărzenie și cu atâta înasfleșire, pentru că arma voastră e purtată de onoarea unui neam, de dreptatea lui, de legea sfântă a omenirii întregi și de demnitatea sufletului omenesc.

Așa cum pe fundul mărilor strălucite numai comoara mărgăritarelor și cum în văzduh ard flăcările vespice ale soarelui și jarul stelelor, așa va străluci deapaururi pe pământul nostru strămoșesc al Bucovinei și Basarabiei, fapta voastră, eroismul vostru.

Astăzi, când s'a vestit neamului românesc desrobirea deplină a întregii Basarabii, gândul românismului de pretutindeni se îndreaptă din nou, mai viu, mai cald și mai iubitor către voi ostași germani, ostași români. El trăește cu voi alături întreg abuciumul vostru, întreaga voastră jertfă sângeroasă, tot neântul și toată durerea și bucuria voastră.

El pătrunde în casele voastre dela țară și dela oraș și dăce acolo recunoștință și încredere deplină în cea mai mare faptă de eroism, împletită din jertfa ostașilor Germaniei Mari și a țărănilor români din vechea Dacie. Desrobind împreună Bucovina

și Basarabia și înapoind neamului nostru aceste bucăți de pământ strămoșesc, ați ridicat în fața viitorului cea mai strălucitoare făclie de lumină pentru toate rândurile de români ce vor veni; ați așezat temelie cea mai puternică a legăturilor de prietenie ciostită și de unire frățască și temeinică între germani și români.

Să știți, ostași germani, că un ne leagă de țara voastră numai chibzuile căpeteniilor Statului. Suntem legați de acum înainte de Germania printr-o alianță, nobilă și adâncă prietenie, peștrucă prin eroismul vostru v'ați înfrățit cu eroismul de veacuri al neamului românesc.

Ostași germani, ostași români, Eroismul vostru și înfrățirea conducătorilor și comandantilor noștri s'a ridicat la înălțimea stelei care vestise odinioară lumii, nașterea Mântuitorului.

Ea vestește astăzi renașterea României.

Locot. rez. ELIE BUFNEA

Bucovină, Bucovină!

Peste fruntea ta străbună,
Punești stema de eșină...
Ești de-acum pe veci a noastră,
Bucovină, Bucovină!

Multe hoarde au urut, de veacuri
Să-și robească pământul sfânt,
Dar s'au sfărâmat în pulberi
Și-au rămas aici pământul!

Glas de hucium, glas de tunet,
Când sună prin munți și văi,
Din cântec răpide
Alergău voinei slăci.

Și s'a spre Marea spumegândă,
A dăce Nistru s'a vol, fierc...
Sângere geolur cure,
Cântau pământ la noie!

Bucovină, Bucovină!
După un an de zile grele
Te-au scos de sub robie,
Bravi ostași ai țării mele.

Glasul sfânt al liberării
A cutremurat mormintele,
Întinzând ca o poruncă:
„Înainte — înainte!”

Să zdrobiți dușmanul crucii,
Ce n-a pângărit credința;
Lupta noastră luptă sfântă
Și cu voi a biruință!

Bucovină, colț de țară
Foste frământată și gâie,
Făcde în biruință
Iar stindardul României!

Serg. maj. VICTOR GH. BALANESCU

Bucovina noastră

Cel dintăiu pământ românesc desrobbit a fost cel al Bucovinei de Nord. N'a fost aceasta o simplă întâmplare. Pământul Bucovinei este sfânt pentru românimea de pretutindeni, fiindcă el, mai mult decât ericare altă, este împodobit cu cele mai vechi și mai multe lăcașuri de închinare creștină.

Bucovina este și cel dintăiu pământ pomenit în istoria frământată și tot de stătea ori glorioasă a Moldovei. Dragoș, legendarul întemeietor al țării moldovenești, a venit dinspre Apus, din Țara de peste munți, și primul lui poșas a fost în Nord. Aici s'a întemeiat întâiul voevodat al Moldovei și de aici s'au lăsat la vale, spre Sud, oștile organizatoare de țară nouă moldovenească.

Glorioase familii a mușatinilor și a gospodărit țara, stabilindu-i capitala pe pământul Bucovinei, la Suceava. După Bogdan, cuceritorul domn Alexandru cel Bun și-a întocmit lăcașul odihnei de veci la Mănăstirea Bistrița, pe zidurile căreia, înegrite de vreme, se văd încă frescele cu chipul blând al domnului moldovean.

Dar epoca de mare strălucire a Bucovinei e aceea a lui Ștefan cel Mare.

Gloriosul domn a făcut din Suceava, o adevărată capitală, domn de marile lui fapte de arma și de întinderea pe care a dat-o țării. Palatul domnesc a fost înconjurat — cu vrednicie creștină — de albe lăcașuri de închinare, în care domnul îngenușea cu sfetnicii lui de câteori trebuia să ia o hotărâre importantă pentru țară.

Sub îndemnul, atât de creator, al sentimentului religios, pământul Bucovinei s'a umplut rând pe rând cu mănăstiri și biserici, într'un stil care a știut să îmbine progresul vremii, adus de meșterii străini, cu duhul vechin al tradiției moldovenești. La Suceava, la Voroneț, s'au ridicat lăcașuri de rugăciune, dar și de cultură. În mănăstirile bucovinene s'au făcut primele însemnări cu valoare istorică; acolo dăce și pizarii au însemnat în pomelnice și apoi ca pe marginea cărților de slujbă numele de domni și evenimentele mai importante. Anotice dela Bistrița și Codrile dela Voroneț, constituite, pentru istoria și literatura noastră veche, primele noastre informații istorice și primele noastre monumente literare.

Pentru vitejia românească trebuie pomenită lupta din Codrul Cosminului a lui Ștefan cel Mare cu Polonii pentru pedepsirea trușiei leșești, și a lui Petru Rareș pentru Pocuția.

Apoi, cu cât ne apropiem de epoca modernă, Bucovina rămâne pentru obrita românească locul de închinare și adesea de refugiu al cărturarilor și luptătorilor pe calea spiritului.

Capitala Moldovei se mută în secolul XVI la Iași. Suceava rămâne însă, cu mănăstirile înconjurătoare, capitala religioasă a țării.

Istoria frământată a principatelor române avea însă, la 1775, să înregistreze prima răpire a Bucovinei. Atunci, domnul Grigore Ghica — deși nu de neam curat românesc — a cărat sub itaganele turcești, peștrucă se împetrisise la această primă atingere a integrității și unității moldovenești.

Deși sub stăpânire străină, Bucovina și-a continuat, totuși, viața ei românească. Cărturari ca frații Hurmuzachi au afirmat acolo românismul care-i înasflescea prin culegeri de documente și prin publicarea unei foi în limba română. Arune Pumnul, profesor de românism, și-a strigat de pe catedră durerea care era a tuturor. În timpul revoluției dela 1848, cărturarii moldoveni, în frunte cu Alexandru, și-au gă-

sit refugiu în Bucovina. Mihai Eminescu a învățat în școlile din Cernăuți și, la 1870, a organizat la Mănăstirea Putna acel congres al studenților români de pretutindeni, congres care a însemnat o mare manifestație de unire a întregului neam.

În sfârșit, umbra cea mare, dela 1918, ne-a adus și Bucovina, așa cum ne-o aduse Basarabia și Ardealul. De atunci, vrednicia românească a înfăptuit multe lucruri de ispravă pe pământul bucovinean. Cernăuții redevenise focar de românism, o înasflesită mișcare culturală, polarizată în jurul universității, dănd numeroase elemente și activând în toate domeniile științei și culturii.

Levitura din Iunie 1940 a întrerupt — însă numai pentru un an — această viață românească, ale cărei involburări de progres erau din ce în ce mai accentuate. Bucovina a reintrat însă acum din nou în cadrul național.

Vor fi de sigur multe de refăcut. Va fi nevoie de un vin spirit de inițiativă, de caldă înasflesire. Inginerul și cărturarul, arhitectul și medicul vor trebui să-și apună cuvântul și — mai ales — să înasflesască. O cheazăie supremă — pentru aceasta — există: Conducătorul, care și-a luat asupra-și această mare sarcină de restaurare românească în provinciile readuse pe făgașul național.

Bucovina va redeveni ceea ce a fost — o „veselă grădină” — și mai mult decât stăia.

Soldat IVAȘCU GHEORGHE

GENERALUL

Generalul, Conducătorul și Părintele Plugărimii, se află în mijlocul ostașilor săi. El împarte cu ei bucuriile și greutățile. El a steaua lor și soarele lor. Pretutindeni răsună cuvântul lui înțelept; pretutindeni răsare chipul lui luminat de dragoste și de credință; pretutindeni bravii ostași îl simt frate la cot cu ei sau inger păzitor deasupra lor.

Acolo, în bubuitul tunurilor, în ploaia de gloanțe și de bombe, Generalul se gândește la Țara cea nouă. El își frământă mintea și inima, cum să facă și cum să dreagă, ca să zidească o țară fericită, puternică și imbelugată. Mintea lui e trudită, când de planurile de a da frașilor noștri desrobii cea mai bună organizare.

Voi, cei rămași la rosturile dinduntru Țării, se cuvine să-i stați meren într'ajutor și să nu-l lăsați singur. Să lucrați cu toată trugerea de inimă, căci Patria are nevoie de munca noastră, a fiecăruia, oriunde se găsește el așezat. Căci biruința se câștigă prin munca și lupta neamului întreg: cu arma, cu condeiul, cu ciocanul, cu plugul. Pe toși, dela plugar până la marile dregător, Generalul vrea ca să ne știe lucrând de zor. Și când vede aceasta, Generalul simte că nu se trudește singur și zadarnic.

S.

Mănăstirea Putna cu mormântul lui Ștefan cel Mare

La marea întâlnire cu Basarabia

„Ori câte picături de silnie ar fi căzut în învorul limpede al dreptului nostru istoric asupra Basarabiei, vremea a trebuit să le mistue și să le așeze, iar dela un rând de vreme încoace învorul a trebuit să curgă din nou limpede ca și înainte... Eminescu, acest mare poet și visionar, a avut dreptate. Limpezimea apelor trebuia să vină; drepturile noastre asupra țării Basarabilor trebuiau să fie recunoscute. I-a lipsit poate lui Eminescu — în clipa în care scria rândurile de mai sus — intuiția suferințelor ce aveau să se mai abată asupra acestei provincii. Soarta a fost nedreaptă și milostivă cu poetul... Nedreaptă, fiindcă nu i-a hărăzit să trăiască acea clipă a reintegrării, pe care sufletul lui o dorise atât de arzător; milostivă, fiindcă tot soarta i-a cruțat rușinea și umilința de a vedea înstăpânindu-se timp de un an, pe acest pământ scump al Basarabiei, înținericul, robia și necredința bolșevică.

Cum ar fi săngerat sufletul și trupul lui în fața acestui sacrificiu; cât ar fi plâns, poetul, care a formulat, mai bine decât orice istoric, legitimitatea românească asupra Basarabiei: „acel pământ basarabean nu l'au cucerit, n'am alungat pe nimeni de pe el, ci e o bucată din patria noastră străveche, este restea împărțitului și nenorocitului popor românesc”.

În mormântul lui, din inima României — atât de uitat, în ultimul timp și ecolit de generațiile fragede — poetul își va fi găsit azi marea liniștire... Basarabia este din nou a noastră, și va fi, pentru totdeauna.

Dar nu numai Eminescu și-a găsit împăcare. Odată cu el, voevodii și boerii, voinicii cântași de baladele populare, atâția viteji ce și-au lăsat trupurile în acest pământ sfânt, sau au luptat pentru libertatea lui. Orhoenii și Sorocenii, flăcăii din Tigheseni, Gruea lui Novac, sau Gruea Grozovanul, vor găsi liniștirea... Iar în mormintele lor dela Coria și Putna, Mircea cel Bătrân și Ștefan cel Mare vor lăcrima ca sfârșit de atâta bucurie; Mircea cel Bătrân, care se numea cu atâta mândrie: „stăpânitor peste Ungre-Vlahia și Domn al părților tătarăști și al amândurora malurilor Dunării până la Marea cea Mare”; Ștefan-Vodă, care curăța Basarabia, la Lipnic, de orice urmă de dușman tătarăsc. Somnul lor de veșnicie nu va mai fi tulburat de acum înainte.

„Veacuri de-a rândul — ne spune undeva un istoric — n'a fost deosebire între ținuturile din stânga Prutului și cele din dreapta acestui râu. Aceeași populație locuia pe amândouă malurile; aceeași soartă o aveau toți, aceeași administrație li cărmuia și pe unii și pe ceilalți; aceleași zile bune și aceleași zile rele le-au dus deopotrivă toți moldovenii”. Așa va fi și de-acum înainte... Aceeași administrație, aceeași ocărmuire peste noi și basarabeni — și aceleași zile bune le vom duce împreună. Fiindcă zilele rele s'au dus pe pustie, și pentru totdeauna... Generațiile care vor veni vor primi în dar această minunată Basarabie, luminoasă și strălucitoare, căreia nimeni nu-i va mai aduce vreo atingere sau știrbire. Un alt an 1812 nu va mai fi cu putință. Acel an de „răz-luire” dintre basarabeni și moldoveni, când „Cu cârdul, cu turmele de oi, bieții basarabeni încuseseră toată marginea Prutului, dela un capăt la altul, murgând și vinnd de prin sate și de prin târguri, săplămâni încheiate, cu luare de „ziuă bună” dela părinți, dela frați și dela rudeni, cu care crecuseră și viețuiseră împreună”.

„Răz-luirea” de-atunci nu se va mai repeta; și nici zilele de jale și părăsire din 1940.

Poporul acesta blând și bun al Basarabiei nu va mai ști de-acum ce este despărțenie și robia; nu-și va mai lucra ogorul în lacrimă și obidă; nu va mai blestema în cântecele lui „pe rusul afulăit”, care „de când a venit și ne-a robit”.

„Una par'că nu ni cădă,
Masa par'că nu ni mază
Vremea par'că-i tot pe dos
Și pământul mănăst”.

El nu se va mai jeli de-acum încolo: nu va mai privi gânditor sau înlăcrimat spre apele Prutului, care despărțeau două provincii, ca pe două suflete dragi, și nici nu va ruga pe Dumnezeu să facă minunea, să sece apele, să rămâie numai fundul cu pietrele...

Ca să le ardă soarele,
Să trece cu picăarele,
Să-mi vâd surioarele.

Iată, Prutul nu și-a secat apele, dar, prin jertfa de sânge a soldatului său acesta nu mai este un hotar... El nu mai desparte suflete, aici trupuri de frate... Apele lui nu vor mai răsfărca jale și robie; pe valurile lui nu vor mai trece luntrași obidiți... Zăvoaie și sălciiile lui se vor înflori acum de o altă viciață sub alți zori, acei zori pe care poetul basarabean, preotul Mateevici, îi întrevăzuse în versurile sale: Zorile desrobirii:

Și glasul vieții ascultând
Venirea zorilor cu cânt...

TUDOR ȘOIMARU

Ostașii noștri

Ce vitejește luptă ostașii noștri, fraților! Luptă dăra și fără teamă de moarte. Parcă merg la sărbătoare, nu în gura morții. Puțin le pasă că dușmanii sunt puhoiu de mulți. Ei știu una și bună: că luptă pentru Dumnezeu și pentru dreptatea Neamului; că luptă sub comanda celui mai viteaz și mai înțelept General; că trebuie să învingă cu orice preț; că acolo unde este Dumnezeu, este și biruința; că Dumnezeu este cu noi, iar nu cu păgânii.

Suntem mândri de viteaza noastră armată. Când citim faptele vitejești ale acampilor noștri ostași, uităm toată jalea și durerea și simțim o bucurie adâncă. Și mai simțim, că viciața risipită în bătălie de frații, părinții sau fiii noștri nu e viciață pierdută. Ea intră în lumina cea adevărată și fără de sfârșit, ca să trăiască neștiindă în vecii vecilor și să lumineze calea noastră și fericirea Neamului.

Nu mor cei care cad pe front pentru Patrie. Dimpotrivă, ei înviează în sufletul Neamului și numele lor se va păstra neșters în amintirea Țării. Nu-i plângeti, căci ei nu sunt pierduți. Ei și-au dobândit pe deplin fericirea veșnică. Un mort pentru patrie nu trebuie să însemneze o jale într-o familie. El trebuie să rămână singura bucurie și mândrie a familiei. Căci aceasta e cea mai adâncă mângâiere: să-ți dăruiești viața pentru solonul Țării și Neamului. Numai ei, cei morți pentru Țară, pot spune că și-au împlinit cu adevărat viciața.

Ostașii noștri luptă și mor cu bucurie. Trebuie să primim și să cinștim cu aceeași bucurie sfânta lor jertfă. Ei se jertfesc pentru marea biruință românească și ereglenească. Noi, dacă vrem să le facem multumire și să le dăm recunoștința cuvenită, avem și noi o datorie de îndeplinit față de ei. Una și cea mai mare: să ne străduim a stăpâni cu cinste și cu credință, spre înflorire și bună sporire, biruința lor.

Biserica „obiectivul militar al bolșevicilor”.

Din nou stăpâni

Zina împlinirilor istorice a sosit. Pământul românesc s'a reîntregit definitiv cu cele două provincii acumpe sufletului nostru: Bucovina și Basarabia. Bolșevicii au fost înfrânți, zdrobiți și izgoniți dincolo de Nistru, pe care l'au trecut acum un an, prin perfidie și silnie.

„Din Carpați și până la mare” — așa cum frumos sună comunicatul cartierului general — „suntem din nou stăpâni pe hotarele străbune”.

Prin văile și pădurile care răsunau cândva de cântecele voioase ale plășilor lui Ștefan cel Mare, trec acum hăulind cântece de izbândă, mândrele noastre armate și aliații lor, soldații germani. Inceetul cu inceetul sgomotul tunurilor, pocnetul gloanțelor, vijeliosul răpăit al mitralierelor se sting pe plaiurile răzeșilor moldoveni. Liniștea se întinde binecuvântată pe sfântul pământ al lui Alexandru cel Bun. „Lupta pentru desrobirea brazdei românești dela răsărit s'a terminat”.

Această luptă au dus-o dragii noștri ostași, cu arma lor, cu credința lor în viitorul acestui neam, cu bărbăția și vitejia lor nedesmințită, cu jertfa lor neprecupețită. Ei au făurit cu prețul sângelui lor victoria de astăzi și țara nouă de mâine. De aceea în această clipă solemnă, când Prutul nu mai este piatră de hotar între două provincii românești, când nici pleior de dușman nu se mai vede pe gila sfântă a Basarabilor, primul gând de recunoștință al țării se îndreaptă spre ei, spre aliații noștri germani și spre Conducătorul nostru care a pregătit victoria și v'a călăuzit spre marea izbândă.

Dar, desrobirea Basarabiei nu înseamnă sfârșitul luptei.

Am reîntregit pe pământul nostru de pe care nimeni nu trebuia să ne clinească și de pe care nimeni nu ne va clinti niciodată. Pentru a păstra victoria de astăzi, trebuie să ne asigurăm însă dezvoltarea noastră ca neam și să o punem la adăpost de orice adumbrire în viitor. Aceasta nu este cu puțință decât continuând lupta începută, pentru a da Europei o nouă ordine, pentru a salva credința și a păstra civilizația. Iată de ce, lupta continuă; iată de ce trupele noastre alături de neînvinsele armate germane înaintază adânc dincolo de Nistru, după cum ne spune comunicatul militar. După bătălia pentru gila strămoșească, o altă mare bătălie începe pentru cruce și civilizație. Și, în această nouă încercare soldații noștri vor învinge din nou și vor zdrobi definitiv, forțele întinericului bolșevic, pentru că de partea noastră este dreptatea, lumina și Dumnezeirea.

Sold. t. r. DRĂGUȘANU GH.

Răvaș răzășesc

Eu sunt răzășul Leonte Năvală;
Mă trag din clători mari de viteji;
Trecutul arde-n mine ca'n găteji,
Iar numele mă-i ține dintr-o răcoală...

Hrănave vechi imi pomenește străbunul
Și sub peceți stă rădăcina mea;
Strămoșul meu muri 'ntr-o luptă grea,
Când biru-t-a Alexandru Bunul...

Un alt bătrân, sub Ștefan Voievodul,
A fost la Nistru vâjnie pircălab;
Era la cugul rumân, cum îi rodul,
Și brațul lui de fier era, — nu slab.

Precum orădă în gromălnie slova,
Cu singe mult pământu-au 'mpărțit;
Strămoșul și părintă eu-au murit,
Ca să ne lăse-aga cum e, Moldova...

Și eu răzăș la Nistru, de un vâc
Cu ereclie străjuiesc hotarul;
Am fost în ereni bogat, am fost adrac,
Dar cumpătul nu mi-am pierdut, nici
[harul]...

Urmașii mei care spulăți acura
Ce-ocupește neamul românesc,
Mă rog lui Dumnezeu; Să mărită Țara,
S'o colanșii, ca pe un măr doborât...

Am fost la Nistru de ajuns. De-acum
Dăruie de bășcă cu ai mei parte;
Măreți hotarul țării mei departe,
Că eu o altă de margine de drum.

Cpt. rez. D. IOV

Țărani români cumpără din Cernăuți ziare românești

Viața de groază și iad

dusă de frații noștri Basarabeni în anul din urmă

Spovedaniile numeroșilor soldați români din armata sovietică fugiți dincoace

Pe Cobăneanu Vasile din comuna Petroșani-Bălți, Romandă Teodor din com. Săngeret-Bălți, Pelin Spiridon din Chișinău și pe alți 4—5 basarabeni i-am găsit stând de vorbă, în fundul pavilionului 2 din spitalul militar Boțan, purtând fiecare în carne rănilor mitraliere și obuzele inamice, pentru că puși în linia I-a să tragă în frații lor de diavoli, au folosit prilejul retragerii în grabă a trupelor sovietice și s-au predat armatelor noastre.

Ne așezăm pe o margine de pat în mijlocul acestui mănunchi de neași basarabeni și ne luăm de taină.

— Ne-au pus, domnule elev, în linia I-a, ca să tragem în frați, începe Cobăneanu Vasile. Temându-se că dacă vom fi mai mulți pe un loc, vom încerca să trecem dincoace fără să luptăm, ne-au risipit și împănă cu soldați ruși și agenți de ai G. P. U-ului, care vegheau în spate cu arme automate, să vadă dacă tragem sau nu. Atacați eroic de armatele germano-române, ei au luat-o la fugă. Fiecare din noi, fără să știm unul de altul, am socotit că momentul trebuie folosit, am încetinit mersul, ne-am desprins de ei, am rămas mai în urmă și 'u primul set ne-am oprit. Ei ne strigau mereu să grăbim. Când au văzut însă că ne-am oprit, și-au dat seama că vrem să ne predăm, au deschis foc împotriva noastră. Ne-au rănit, pe unii mai greu, pe alții mai ușor. Pentru noi, — floare la ureche! — pe lângă ceea ce am îndurat, cât am stat sub ei.

— Ne-au luat tăi, bare cu gura de alături Romandă Teodor. În toamna trecută, abia strănseseră oamenii recolta și-au venit să le-o predăm lor. 300 pături grâu de hectar trebuia să dai. Nu le păsă dacă pentru gospodărie și familie îți trebuie câteva puduri. Erai obligat să-i dai atât cât erai înscris. Dacă nu aveai, te duceai să cumperi. Ni s'a spus atunci că această dare înseamnă birul stabilit de statul bolșevic.

Ne-am zis: greu, greu, dar am scăpat. N'a trecut o lună și ne-am pomenit că ne cer și parale drept impozite. N'a trecut altă lună, și-au venit să ne măsoare casa, împrejmuirea, poarta de gâni și altele, obligându-ne și pentru acestea la alte taxe.

Nimic n'a scăpat neîmpus. Pentru vitele din bățatură, începând de la vârsta de un an am plătit de fiecare cap, diferite taxe; spunându-ne că ele sunt ale Statului, am fost obligați să le asigurăm, plătiind taxe de 10% din prețul vitei, fixat după cum voiau ei.

Nu le era nici asta de ajuns. Trebuia

să ia din pielea de miel, din lapte, din carne, cea mai mare parte.

— La noi în sat după ce la venire ne-au închis biserica, ne-au lăgăduit să avem preot numai sub îndatorirea ca el să plătească 5.000 ruble, pentru trei luni adăugă Aficiuc Toma din comuna Băbana-Bălți. Preotul n'avea de unde să dea atâtea bani. Sătenii au adunat bani cum au putut. Au umblat oamenii pe ascuns, că de-ar fi auzit că nu preotul plătește banii, nu le-ar mai fi deschis biserica.

Din cărțile școlii primare se scosese religia. Copiii erau siliți să 'nvețe numai cântece bolșevice și să uite pe ale noastre.

În ultimile luni, satele au fost străbătute de groază.

O mașină neagră ca un dric, oprea în miezul nopții în poarta gospodăriilor mai înstărite, care aveau în vîscă satului un loc mai de frunte, îi ridicau desbrăcați și-i duceau cu ei tîmpe știe unde. În acest fel, satele ne-au fost goale de mulți români vrednici. Tipau copiii speriați din somn în berna nopții, plîngeau femeile lăsate pradă meșteșugurilor. Mașina neagră a morții dispărea în beznă, lăsând jalea în urma ei. Nicio prăvălie, nickeri. Numai cooperative, toate conduse de jidani.

— Pe mine, Odagiu Mihail, agent sanitar la Brauș-Bălți, m'au scos din serviciu sub motiv că nu mă fac cumonist și a pus un jidan.

— Dar tu cum ai scăpat mai camarade?

— Am fost trimis cu ambulanța la un post de ajutor, împreună cu încă un camarad român și un soldat rus care să ne păzească. La momentul potrivit, noi, românii, l'am aruncat pe rus sub un pod și-am pornit-o în goană mare către frontul românesc. De pe deal am fost observați de trupele bolșevice, care au început să bată în noi. Așa m'au rănit.

Ne gândim acum la părinții, soțiile și copiii noștri, care au fost eliberați de sub stăpînirea Diavolului și care vor fi plîngînd, socotind că noi am fost duși cu hoardele barbare, ori suntem morți prin popuzoale. Ne chinuie și gândul că ei au fost uciși sau deportați și nu-i vom mai găsi la întoarcerea noastră acasă.

O tristă seară se prelinge discret și stăruitor pe chipurile supte de suferință. Simt că, odată cu rînilor le mîngîrează și sufletele. Odagiu Mihail, frînge tăcere!

— Bun e Dumnezeu și lângă noi și țară, a fost întotdeauna.

Se lasă amurgul. Din grădina spitalului venea un puternic miros de tei.

— Bună seara băieți. Noapte bună.

— Bună seara, domnule elev; vă rugăm dați la gasetă, ca să aștepte cei de acasă că suntem în țară printre frații noștri.

Vestea că suntem răniți nu-i va întrista atât, cât îi va bucura că suntem liberi.

Caporal T. R. MATEI MARIN

TRECUT BASARABEAN

Vechimea Chișinăului.

Chișinăul este din nou liber, din nou românesc, ca și Basarabia întreagă.

Pentru veșnic, jertfa pilduitoare a ostașului român le-au reapețat în marea și neclătinată noastră comunitate națională, pecetluind un proces definitiv încheiat.

Străvechi cronici și hrisoave mărturisesc remanințele pămîntului basarabean, peste care în curgerea veacurilor s'au abătut, pustitoare, neamărate semînții din spre Răsărit și pe care, în câteva rînduri, l-au cîntropit rușii, în perfida indiscurabililor drepturi istorice și etnice ale poporului român.

Cît privește orașul Chișinău, astăzi, așezarea basarabească cea mai de seamă, un document vechi de 505 ani îi pomeneste numele pentru întâia oară. E vorba de o imputernicire domnească, din 17 Iulie 1436, prin care Ilie Voievod și Ștefan Voievod, factorii lui Alexandru cel Bun, înălțau drepturile de stăpînire asupra unor pămînturi din Moldova răsăriteană, ale credinciosului lor „pan Vancă logofătul”.

Documentul în înscirarea limitelor proprietății dăruite logofătului de cel doi voievozi moldoveni, amintește de existența încă pe atunci a Chișinăului: „noi văzîndu-l (pe Vancă logofătul), cu dresăpt și credincioasă slujbă către noi, l'am miluit cu oebita noastră milă și l'am dat și l'am întărit vislujenia lui, astele la Răut, anume Procopiati, unde a fost Procop și Vasile Vataman, și cu moara și Macicăuții și cu prisaca și Corăreuții și Fântâna Albă și la gura Volcinții, unde se unesc cu Coteuții și la Itechi, istre Croteici, mai jos, unde este Peatra mai în sus de locul lui Oțel și lângă Băc, de cealaltă parte, pe valea cu cade împotriva Cheșinăului lui Acbaș, la fântâna, unde este Soliștea tătarească, împotriva păduricii”.

Documente ulterioare, o dănie din 1466 a lui Ștefan cel Mare și un uric din 1576 a lui Petru Voievod, alcătuiesc împreună cu cel de mai sus, dovezile cele mai vechi despre existența Chișinăului.

Bătălie atăvilitoare.

În ziua de 20 August 1470, Ștefan cel Mare a zdrobit hoardele tătărești, care se năpustiseră asupra Moldovei. Bătălia a fost crîncenă și s'a dat în dîmbrava dela Lipnic (sau Lipinți, Lipnița), aproape de Nistru. Această strălucită biruință pe pămîntul Basarabiei, a marelui căpitan și cărmuitor, este de fapt prima stăvilă pe care moldovenii au pus-o puhoacelor de barbari, revărsate de pe meleagurile de dincolo de Nistru.

Fiii și frațele banului tătarec fură făcuți prizonieri, iar o bună parte din oastea vrăjmașă a fost măcelărită. Restul fu gonit peste Nistru și fugărit mai departe.

Li este dat, azi, ostașilor Regelui Mihai I și ai Generalului Antonescu să curețe Basarabia de hoarde pustitoare, ca și ostenerii lui Ștefan cel Mare, cu 471 de ani în urmă.

Domni basarabeni.

Domni și pretendenți la domnie pentru scaunul Moldovei au fost și băștinaii din Basarabia.

În a sa istorie a Basarabiei, profesorul Boldur aminteste de boierul Șarpe din părțile Orheiului, care s'a ridicat împotriva lui Ștefăniță Vodă. Sub Petru Șchiopu apărură trei pretendenți la domnie, trei frați Putcoavă; în timpul lui Iancu Sasul se ridicară boierii lupneni, care proclamară domn pe unul dintre ei, Ion Lungul. Iar boierimea orheiiană și sorocană nemulțumită de Aron-Vodă Tiranul se răscoală în frunte cu boierul Jonașcu, pe care-l aleasă domn, numindu-l Bogdan.

O baladă basarabească.

Una din cele mai vechi și mai frumoase balade populare, de pe întreg cuprinsul pămînturilor locuite de români, este balada lui Toma Alimoș...

Haiduc din Țara de Jos,
Nalt la stat, mare la sfat,
Și cîntec cum m'a moș stat...

Frumoasă baladă, care se ridică până la înălțimea minunatei „Miorița”, s'a înfiripat pe pămîntul Basarabiei, unde se petrece și acțiunea ei.

Și un cântec de blîstem.

Regimul silnic rusesc, care țîntea la desnaționalizarea cu orice preț a norodului basarabean, s'a izbit necontenit de instinctul tradiției, biruitor împotriva scortei oricît de vitregă. Basarabeauul n'a încetat o clipă să rămînă român, prin ceea ce moștenise din moștrămoși, moștenire pe care nimeni din afară nu i-a putut-o smulge, oricît de greu a fost călcăiul străin sub care a stat.

Întă câteva versuri populare care circula pe întinsul Basarabiei înainte de destruirea din 1918:

Poate verde, fir sucit,
Pier-ar Rușii-afurcit,
Că de cînd el a venit
Peste noi și ne-a robît,

Va fi interesant să se desprindă din pura poporului și versurile de jale, făcute sub ultima înălturare muscălească.

Un glas de peste Nistru.

La congresul ostașilor moldoveni pentru proclamarea independenței Basarabiei, în 1917, și sfîrșirea cătușelor rusești, a cuvîntat și Toma Jalbă, țăran român din ținutul Chersonului: „Să nu ne lăsați, fraților, în ghiora rușilor — zicea el — ca pe șoareci în gura mîlănului; că dacă voi ne veți uita, apoi, noi nu vom uita fără mamă. Și ne-am apuca și om săpa cu mîinile ca să schimbăm albia Nistrului, dincolo de pămînturile noastre, că mai dînsă să-și schimbe Nistrul albia, decât să rămînem noi înstrăinați și depărtați unii de alții”.

Azi desrobitoroa armată română implinește dorința, atât de înălțător și românește mărturisită, acum 24 de ani, de românul transnistrian Toma Jalbă.

Oameni de seamă basarabeni.

Deși mereu hărțit și ținut sub grea obidă, poporul basarabean căruia stăpînirea rusă nu-i îngăduia învîțătura în limba maternă, a dat totuși o seamă de cărturari și personalități cu care neamul românesc se cinstește.

Întă câteva nume dintre cei dispuți: Tadeu, Alexandru și Bogdan Petriceicu Hașdeu, Costache Stamat, Alecu Donici, Iacob Hîncul, Irineu Nestorovici, Alecu Russo, mitropolitul Gavril Bănulescu și Ioan Manișcu, Zamfir Arbure, Gavril Moricescu, Al. Mateevici, Vasile Stroescu, Victor Crășescu, C. Stere, Mareșalul Averescu, Generalul Hârjeu, Gh. Gora, Șt. Mărgăla, Th. Vărnăv, D. C. Moruzzi, Leon Donici.

Dar Basarabia a dat și pravoslavnicel Rusii cîțiva oameni de mare renume. Amintim că din banul Spadă, credinciosul boier al lui Dimitrie Vodă Cantemir, pe care-l urmă în împărăția rusească după bătălia dela Stănilești, s'a născut cel mai mare savant al Rusiei, celebrul Metchnikov și tot dintr'un viteaz basarabean, Simion Movilă, apărătorul dela Hotin, s'a născut marele Petru Movilă, înființatorul Academiei dela Kiev și orînduitor al bisericii ruse; accepția împreună cu cei doi români, Dimitrie și Antioh Cantemir, ai căror aport cultural și politic a fost deosebit de însemnat pentru Rusia veacului al 18-lea.

Sold. t. r. VOITEC ȘTEFAN

DRUMURI BASARABENE

Basarabia e mare și Basarabia e frumoasă! Pe „drumurile ei de asfalt”, cum le amintesc versurile pline de melancolie ale unui poet, pașii prinelor noastre tinereți ne-au dus de neamărate ori spre trecut și de azi.

Un deosebit farmec îl dau provinciei dealurile ei unduitoare, în creste „albe” și verzi, coborând din mieznoapte până dimineața de ținutul Lăpușnei. Dealurile Hotinului cu pământ Biscăuți, nu adevărat „stăruiești de dealuri” cum l-a botezat prietenul meu Gore Gavrilă, în călătoria noastră spre cele mănăstiri.

Era o zi grea de prea multă lumină. Satul Grozinți pitulă la poalele codrului avea, când am pornit din gara Oenița, în telega noastră cu un cal, scîlpit de apă, iar pădurile de fag din preajmă-i, cu verde cum nu văzusem nicodată proaspăt. De aci, m'a făcut prietenul meu să înțeleg, cum pornesc alte culmi împădurite de-a lungul Nistrului și spre apus, odată cu apele puștele alt băului, domoală ca unda lui, culmea ce-i poartă numele. Stejarul imprumută locului o liniște de catedrală; liniște verde din umbră înmiresmată, răcoare și tihnă. Este unul din tinuturile fermecătoare ale Basarabiei, Loc de închinăciune și de lepădare oricărei deger-tăciuni omenești. Ținut într-o totală prielnicie vieții monahale, cum și este. Vechile cutorii boerșii, moldovenești se întâmpină de departe, cu semnul sfintei cruce profilat pe cer și cu dangăt adănc de clopot mănăstiresc.

Pe toate drumurile tale de acum încolo, sfintele locașuri îți vor ține alba și cucerită tovarășie. Iată mănăstirea Dobrușa, înălțată la 1772 din osârdia ieromonahului Ioanșaf, frate la Probota. Mănăstirea Hârbovăț ridicată de arhimandritul Serapion, pitulată după un șir de plopi nostalgici fognitori peste lacul din preajmă.

Telega noastră s'a pornit dela sine. Gore Gavrilă a zămbit numai, fără să mă lămurească. A întrebat apoi așa într-o doară și într'un târziu:

— Cunoști pe Ilarion Stancu?... Di-mi și alii cunoști, ei n'ar fi eu?... Ai să-ți vezi curând și are să-ți placă.

Cu adevărat mi-a plăcut. Un Român adrasvăn, dintr-o bucată. Gospodar ne-întrecut. Am întâlnit aici două aile, la vorbă și la ospăț. Denbia la păhărelui aromat din mîntă și cușoare, prietenul mi-a lămurit:

— Înțelegi de ce se oprește dela sine clopoșca mea!...

Am plecat într-o seară cu lună și după un ceas de mers ne-a ieșit în cale, parca mai albă din desigur verdeleai erud, mănăstirea Japca, cărmuită pe vremuri de mitropolitul cărturar al Basarabiei, Gavril Bănulescu-Bodeni.

Și cu fiecare pas trecutul provinciei ne leagă mai strâns de tine. Aici, la hotarul unei Europe civilizate s'au ciocnit totdeauna de-a lungul veacurilor două lumi.

Sub semnul călăuzitor al culturii române și grecești, ale căror urme mărturisesc și astăzi, pe hotarul viu al Dunării, frumusețea unor ziduri mărețe — cetățile Monumentele cele mai de seamă ale Basarabiei. Istoria Cetății-

Albe — fereastra Moldovei dinapre Marea Neagră, cum o numea Sfântul mult iubit de țară Ștefan cel Mare — și a Chilie, este o istorie de hotare. Și cu drept cuvânt. Căci sub zidurile lor vechi, în molozul și piatra din care sunt înălțate stă seria limpede, de poți citi și astăzi, după cum veacuri de acum încolo, întreg trecutul Moldovei.

Lumina pune pe zidurile Cetății-Albe numai alb, cum albă este neclintirea apelor din liman, sberul pescărușilor și pânza tremurătoare de deasupra începutului de mare înspre Bugaz. Pe poarta mare, o placă cunșie, scriind:

Buga robului lui Dumnezeu, Pedoreu, făcutu-s'a această cetate pe vremea preacuriosului domn gospodăru Io Ștefan Voievod, și prin boarea domniei sale și al cetății părădăb, în anul 5949.

† Măntuiește de primejdii pe robul tău, răscăltare de Dumnezeu!

Ștefan — Noemvrie în 10.

Imi amintesc de o seară la via harnicălor basarabene, când din truda brațelor lor am băut vin bun la vechi ulcele de pământ, ca în podgoriile de odinioară.

Locul era al amintirilor. Pe dealuri se aprinseseră focuri. Și l-am aprins și noi. Noaptea, cu o seninătate înaltă și albastră, urca până la cer. Țărârit de graier și adieri tîmăte de coarnă. Un chiot haiduceesc sparse liniștea și foarte de departe, înăbușit, scărțăit de care, cu povară grea pe drum. Iarba miroasă a sulfică. Se ridică de lângă noi atunci o voce curată și tîmăre, cu cântecul cel vechiu al lui Alexandru Donici.

Sergent T. R.
GEORGE DORUL DUMITRESCU

CHEMARE

Români, cu mușchii tari, cu rapți din uldaci,

Cu răni adănci,
Români, c'abrazi brăzdați —
Români, de-aclăz grai leguși —
Voi care-ați strălucit dăruți,
De secoli și de ori,
Voinici semești, țării țării,
Vă cheamă poartă războiului,
Din văi și pucuri de Carpați,
Vă cheamă 'n Nistru vă spălați,
Obrăzul vostru pălmușit
De hoardele din răzărît,
Să fluturați din nou pe glie,
Alb de cămașe și de ie,
Să vă răzuna pe răcoare
Din nou, în cari de războiuri,
Dangătul prelung, duos,
Din sfînta casă a lui Hristos...

Sublt. rez.

CONSTANTINESCU-PETRU AUREL

Cetatea-Albă

Cetatea-Albă

Dulce minune de putre și jar,
Albă cetate, Cetate-Albă,
Zestre răvășită de peste hotar,
Ești Basarabiei mărgăritar,
Nistru e salbă.

Calde fi-s urmele voevodale,
Albă cetate, Cetate-Albă,
Zămbet de soare cu pietrele tale,
Și'mbujorări cum poartă'n petale
Flăcările de salbă.

Nistru și-aduce dela Hotin
Cerul, argintul, lumina,
Vântul își lasă, în sberu-ă blajin,
Înmiresmate-adieri de grădini
Din Bucovina.

Marea vecină, cu-albastre gorgane,
Dăruce Albei prea albe
Înfiorările mediterane,
Fragade valuri, scîlpări diafane,
Zările dalbe.

Iar din Ardeal, în fîcș seară,
Când asfințește limanul,
Umbrele-i mari pîn'acoi le coboară,
Nepăsător de plîpînda hotărâ,
Hăi, Călimanul.

Haide, cu dorul în pînșele toate,
Lumece sprinten corabia;
Mergem spre vise'ndelung așteptate,
Nistru ne cheamă și alba Cetate
Spre Basarabia!

N. I. HERESCU

Noi suntem Moldoveni!

Pe bătrânul acela blajin la vorbă, însă isteț la cuget, l-am întâlnit (sunt vreo cincisprezece ani de atunci) într'un sat în care poposisem cu mașina, în drum dela Tighina la Chițcani.

— D'apoi peștiți, mă rog Dumneavoastră, și vă hodomiți o leacă și să vie fată să des colbul jos de pe străzile Dumneavoastră, iară până atunci eu v'oiu cinești cu o leacă de vin d'al nostru care bua n'o hi, da' o rece că-l țin la hrubă.

Fata moșului ne-a scuturat de praf, iar bătrânul ne-a cîntat cu o vîlcă cu vin din care am sorbit toți pe rând și din care a băut pe urmă și moșneagul, după ce mai întăia și-a șters și și-a îndepărtat mustățile cu palma.

Era în felul lui de-a se înfățișa toată bună-cuviința și toată bună-voia țărânului moldovean care grăiește pe îndelete, însă cu tălc. L'am întrebat cum și din ce trăiește, dacă e împăcat cu lumea, cu viața și cu Dumnezeu, iar răspunsurile lui aveau ceva din humerul țărânului lui Creangă:

— Nu prea s'plouat pe aici, unchișule, l-am spus noi, gîndind la praful pe care îl înghitisem pe șosea.

— Nu, domnilor, fiindcă imi dau seama că lui Sânt Ilie l'o hi rupt vreo roată la car, așa că n'a mai putut ajunge până la noi. Da', vedeți Dumneavoastră, de vină s'oameni de prin aceste locuri, că eu le-am spus: haide, oameni buni, să punem mîna și să dregem potecile, să nu mai așteptăm toate dela Stăpînire. Uite podul e stricat de un an, șanțurile s'au astupat de glod și să ne jeluim, 'om trudi două-trei zile și gătam treaba. Amu', cu soceta aiașta, când ei se bocesc că nu-și mai toarnă Sfântul cofele peste câmpuri, eu le-am așărit ce vă spusei și Domnilor-voastre: că poate Sânt Ilie n'a putut veni dănu pricină că drumurile-s rele. Ehe!, eu mă sfîdesc cu așea care lasă treaba pe tînjeală, că omul lenș se uită la cer și stă cu brațele pe piept și se boccește ca mușterile, însă cel de ispravă face o cruce, apoi stuchește în palme și se apucă vîrtos de treabă.

Ca bătrânul Sofronie am mai întâlnit și alții prin satele pe care le-am cîntărit atunci și cu alte prilejuri în Basarabia. Mai tineri sau de-o vîrstă cu el, vorbe lor și judecata lor parneau dintr'o adăncă și mare cumințenie. Ei se socoteau moldoveni, și așa se numeau, iar când noi, deprinși cu felul de grăire din Regat, le spuneam Basarabeni, ei ne îndreptau cu ton cuvîncios:

— Mă rog, Dumneavoastră, noi suntem Moldoveni, fiindcă tot din Ștefan Vodă ne tragem și toți Românii suntem!

Cugetul acesta că se trag din Ștefan cel Mare, că sunt moldoveni, că într'un cuvînt sunt români, lămurește de ce asuprită de un vec sub țarism și de un an sub bolșevism, n'a putut să-i clatine în credințele lor, să le schimbe graiul și să le abată privirile dela patria-mamă. Cugetul acesta lămurește de ce astăzi, când sunt scăpați de jug pentru a doua oară, ei ridică închinări spre Cer și se pleacă în fața ostășilor care i-au dezrobit, alungînd și strivind dușmanul pentru despururi.

Soldat PASCU I.

Clopoșele sună lărgit în Basarabia

O troiță a fost sărbătorește împodobită

Către camarazii italieni

Camarazi italieni,

Prin înțelepciunea și hotărârea dărză a Duceului Mussolini, ați reinviat în Italia Fascistă spiritul Romei imperiale și ați dat țării voastre prestigiul și faima Impărației Romane.

Astăzi, cu divizia italiană, sosește în Moldova, să lupte alături de noi și de camarazii germani, împotriva bolșevismului — acvilele romane au revenit la hotarele de răsărit ale Daciei lui Traian, au revenit alături de strănepotii Marelui Împărat, așezați aici acum două mii de ani, să fie pază și seut împărației strămoșilor voștri și strămoșilor noștri.

Să știți, frați italieni, că neamul românesc, în numele căruia răsuna amintirea cetății eterne, așa cum trăiește în inima lui, în poveștile lui și în tradiția lui, amintirea marilor Împărați, vă îmbrățișează cu dragoste și cu entuziasm.

Deschideți ochii sufletului vostru, aplecați urechea la vorba românului și vă veți convinge că nu sunteți între străini. Ca și voi și noi românii suntem suflet din sufletul Romei și trup din trupul Italiei străvechi, așa cum mărturisesc peste veacuri, în Roma, Columna lui Traian.

Astăzi, când steagurile noastre se înfrățesc în aceeași luptă cu steagurile diviziei italiene, — la hotarul de răsărit al Daciei, se înalță iarăși amintirea gloriei romane. În aburul lor triumfător, acvilele romane vor duce de aici dela noi, în cetatea eternă, o nouă cunună de lauri ce va străluci deapănuri din înălțimea Capitoliului, demonstrând dreptatea cauzei românești și însemnând cu razele sufletului latin hotarele adevărate ale neamului nostru.

E. B.

În fruntea trupelor spre Hotin

8 Iulie 1941.

La ieșirea spre Nord-Vest a plășii Nedebăuți se află, pe un deal, câteva mări de vânt. De aici poți avea o priveliște a Hotinului. La stânga se întind pe coline pădurici stufoase printre ogăre înverzite. Acolo se aflau cuiburile de mitraliere, ce guverau pe deasupra capetelor celor din secția germană de presă și propagandă, în timpul când înaintau spre Hotin cu unitățile românești de vânători de munte.

Trupele românești destinate să ocupe Hotinul, au luat poziții în semicerz în jurul orașului. În afară de câteva patrule care au înaintat până la primele case, orașul n'a fost ocupat până la ora aceasta. După măturările prizonierilor, bolșevicii și-au retras trupele complet dincolo de Nistru. Nu există încă informații clare în acest sens.

Plecăm cu automobilele. La dreapta și la stânga șoselei se află baterii de artilerie, care trag necontenit. Vântul aduce fumul leviturilor înapoi. Șanțurile sunt pline de cadavre de cai și de material rusesc părăsit. Răniții sunt transportați spre etape. Pretutindeni întâlnim grupe mai mici sau mai mari de ruși desarmați. Sunt români și ucrainieni care au fost obligați anul trecut să intre în armata roșie și acum deretenează. Povestesc bucurii cum au scăpat de toroarea bolșevică, felosind haosul provocat de bombardamentul aerian german în rândurile rusești.

La o răscruce de drumuri se află o gospodărie părăsită. Aici se găsește instalat comandamentul brigăzii. Ne auzim și un ofițer superior ne informează asupra situației actuale. Ne hotărâm să întreprindem o acțiune de recunoaștere pe cont propriu în orașul incendiat. Este ora 10 dimineața. La ora 2, artileria română concentrată în jurul Hotinului, cuprinde sub focul său pozițiile bolșevice de dincolo de Nistru.

Mergem încet cu automobilul pe lângă pozițiile infanteriei române. Curând intrăm în țara nimănui. Am ajuns la morile de vânt părăsite, aflate la 500 de metri depărtare de primele case, ascultăm atent dacă nu cumva ne anunță iarăși bateria de artilerie rusească care ne-a luat ieri la prima înfrângere de apropiere, cu un foc de granate periculoase și care ne-a obligat să ne întoarcem rapid.

De data aceasta e liniște. Se aude undeva o mitralieră. Leviturile artileriei noastre întorc dincolo de Nistru. Ajungem neastânjenți la marginea orașului. În fața noastră se află o stradă lată și pustie. Case dărâmate, mobilă sfărâmată, un câine vagabond, o găscă cu boboci care nu ție nimic de război — mai mult nu putem descoperi în acest moment. Un caporal vine către noi. Comandă patrulă și face operații de recunoaștere. Îl întrebăm pe el și pe soldații săi, dacă sunt dispuși să pătrundă cu noi în mijlocul orașului. Își încarcă puștile și ne însoțesc. Înaintăm cu pictoarele în mână. Nu se văd decât geamuri sparte, uși atricate și magazine jefuite. Pașii noștri fac singurul zgomot în acest oraș mort. Un civil care se strecoară spre noi dintr-o uliță laterală, ne asigură că rușii au plecat „pașoi” de ieri. Numai în ruinele cetății dela marginea Nistrului se află o mică trupă, care dealtminteri dispune de mitralieră.

După câteva sute de metri ajungem în parc. Găsim acolo statuia lui Lenin, argintată și cu mâna stângă întinsă spre țări. Alături un afiș mare: un soldat rus, care-și întinde protector pușca sa asupra femeilor și copiilor.

Mergem mai departe. Grupi adânci săpate la dreapta și la stânga de bombe. Mobile, paturi, îmbrăcămintă, toate aruncate devalma.

Iată: se aud patru detonături una după alta la Nistru. Bateria rusească este deci încă acolo. Granatele trec pe lângă noi și exploadează la marginea orașului. Imediat după aceasta se aude zgomot de motoare: trei avioane rusești de vânătoare evoluează deasupra orașului. Se poate observa cu claritate steaua sovietică pe pântecul avionului. Ne-au descoperit? Se coboară și apoi se întorc la locul de plimbare. O rafală de mitralieră. A trecut totul; nu ne-au descoperit. Civilul ne face atenție că bolșevicii ar putea să ne recunoască

și să ne primească cu focuri de mitralieră. Înaintăm câteva sute de metri până la o răscruce de drumuri și hotărâm să ne întoarcem. Deocamdată am văzut destul.

Ne anunțăm iarăși la brigadă, unde suntem bine primiți și dăm raportul asupra expediției noastre. Generalul ne invită să prânzim cu dansul. În timp ce mâncăm, sosește infanteria, jandarmierie și poliție, care trebuie să curețe orașul. Generalul ne invită ca să plecăm cu trupele de facerea ordinii, în Hotin. Întoarcem automobilele încă odată spre direcția orașului.

La marginea orașului ajungem la o secție polițienească. Ne dăm jos din automobile, împărțim pe poliști la dreapta și la stânga străzii, și noi mergem în frunte. Trecem pe lângă monumentul Lenin și înaintăm până la răscruce. Un tablou al groazei ni se oferă ochilor. Străzi și cartiere întregi au murit de mormane fumegânde de ruine. Orașul va trebui din nou reconstruit. Dintr-o ruină, apar oameni, mai ales jidani, care jură că sunt nevinovați. Un civil român ne povestește că a fost distrus de flăcări, mai ales, cartierul jidovesc. Bolșevicii au dat foc la un hambar, și de acolo s'a întins asupra cartierului jidovesc printr-o ironie a destinului. Populația românească și ucrainiană ne întâmpină cu flori, icoane, pâine și sare. O delegație îngheunche în fața noastră, urându-ne bun soartă, cu lacrimi de bucurie.

HANS HARTL

Correspondent german de război

D-l amiral adjutant Păiș Nicolae, ministrul marinei, a inspectat și vizitat unitățile navale de război ale Diviziei de Mare

D-l amiral adjutant Păiș Nicolae, ministrul marinei, a inspectat Divizia de Mare.

După ce a trecut în revistă garde de onoare, d-l amiral adjutant Păiș Nicolae, însoțit de suită, s'a îndreptat spre port, unde a vizitat parte din unitățile Marinei Regale, care se găsesc în repaus, întorcându-se din diverse misiuni, sau erau gata de plecare spre larg în vederea altor însărcinări.

Cu această ocazie, d-l ministru al marinei s'a întreținut cu comandanții de unități, interesându-se asupra situației materiale, de felul cum a funcționat armamentul și de rezultatele misiunilor executate, dând sfaturi și felicitând ofițerii și echipajul pentru isprăvile de arme realizate.

D-na a cerut să i se povestească de marinarii care au luat parte în sufardarea distrugătorului bolșevic „Moskova”, felul cum s'a desfășurat acțiunea navală și care au fost impresiile lor în timpul luptei și după victorie.

Stând de vorbă cu ostași marinari, concentrați și activi, d-l ministru al marinei s'a interesat în desaproape dacă familiile concentraților au primit ajutoare de concentrare.

De asemenea, s'a interesat asupra hranei, soldei și țigărilor; dacă sunt

mulțumiți, dând ordine ca să se raporteze toate lipsurile și nevoile, spre a se împlini imediat.

Declarându-se mulțumit de perfecția disciplinei, de marele entuziasm și de buna stare a unităților navale și a marinierilor îmbarcați pe aceste nave, d-l ministru s'a îndreptat spre grupul de submarine și vedete torpiloare, unde i s'a prezentat raportul.

Mulțumit de felul cum au fost aduse la îndeplinire misiunile, d-l amiral adjutant Păiș N. s'a urcat pe bordul submarinului „Delfinul”, și adresându-se echipajului, a spus:

„Ofițeri, maistri, marinari din echipajul submarinului, sunt fericiți că am ocazia să vă mulțumesc pentru frumoasa voastră comportare, și vă urez din tot sufletul meu de marinar, să duceți victorios peste toată Marea Neagră pavilionul românesc. Să trăiți!”

Inspekția luând sfârșit, d-l amiral adjutant Păiș N. ministrul marinei, a plecat spre București.

S.

Sfaturi agricole

Împotriva gârgăriței

Ministerul Agriculturii și Domeniilor, în urma cercetărilor făcute prin I. C. A. R., face cunoscut că întrebunțarea acidului cianhidric în tratamentul contra gârgăriței se poate face în bune condiții.

Acidul cianhidric nu face rău semințelor, acestea putând fi mănănte și cu aliment. Se așteaptă la oarecând înădă, că această tratare a semințelor trebuie făcută cu multă grijă, sau de specialiști anume, întru cât acidul cianhidric este otrăvitor.

Firele de in și cânepă

Firele albe de in și cânepă sunt, acum când nu le mai putem aduce din alte țări, cea mai scumpă comeră pe care ne-o dă bunul și darnicul nostru pământ. Să le smulgem cu îngrijire, să le topim și apoi din fuiorul lor să tragem firele curate.

Din ele vom țese până la albă, până la tare pentru îmbrăcarea trupului, saci pentru purtarea bucatelor, zăbale și țesături pentru ștergare, prosoape și toate cele de trebuință pentru podoba caselor noastre.

Unde se cultivă bumbacul, toată grija pentru dânsul. Afară de țesături, din el se mai scoate și vată, care leagă rănilor și îndulcește durerile eroilor.

Întoarcerea miriștilor

Cunoștințele oamenilor învățați au dovedit că arăturile de vară sporesc mult recolta. Datoria plugarului bun este să întoarcă de îndată răpiștile, mărștile, borșagiștile, orziștile și grâniștile, în care va face înămânțările de toamnă.

Ministerul Agriculturii repetă încă odată plugarilor această datorie. Și le aduce la cunoștință că a dat ordine organelor agricole și administrative, să dea pedepsele prevăzute de „Legea pentru organizarea și încurajarea agriculturii”, tuturor acelor care nu vor întoarce, îndată după secere, toate miriștile, de orice fel, menite înămânțărilor de toamnă, potrivit planului de cultură pe 1941—1942.

Ostași oștri prin așole basarabene

Faptele săptămânii

DIN ȚARĂ

ÎN ZIUA de 24 Iulie M. S. Regele, însoțit de d-l general Antonescu, Comandantul Statului, au sosit la Cernăuți.

Populația a primit cu lacrimi de bucurie și cu flori pe desrobitorii Bucovinei și Basarabiei.

Suveranul și d-l general Antonescu au vizitat orașul și localitățile autorităților. În urmă au primit în audiență de lucru pe toți șefii autorităților militare și civile.

ÎN ZILELE de 23, 24 și 25 Iulie, M. S. Regele și M. S. Regina Mamă Elena au fost la Piatra-Neamț, Roman, Broșteni și Vatra-Dornei, unde au vizitat ostașii răniți din spitale. La Vatra-Dornei a vizitat și pe răniții germani.

Pe tot Suveranul și M. S. Regina s'a interesat despre starea răniților, spunându-le cuvinte de îmbărbătare, apoi li s'a împărțit țigări.

ARHIDUCESA Elena și Arhiducele Anton de Habsburg, locuind în vara aceasta la Bran, a hotărât să facă în clădirile castelului un spital militar, care se va numi Spitalul „Regina Maria”, cuprinzând 200 paturi, pentru răniții războiului nostru.

GUVERNUL a hotărât ca toți răniții vindecați, după ce ies din spitale, să li se dea o permisie de 10 zile, înainte de a se prezenta la unitățile lor (partea sedentară).

MINISTERUL Culturii Naționale a hotărât ca școlile primare și liceele să înceapă cursurile în ziua de 9 Septembrie 1941.

PREȘEDINȚIA Consiliului de Miniștri comunică: Cu începere de la 25 Iulie 1941 se autorizează intrarea în Basarabia și Bucovina pentru următoarele persoane: Români etnici sau aparținând grupului etnic german, proprietari agricoli, comercianți și industriași, cu au-

torizația de la Ministerul Agriculturii, pentru agricultori și autorizația de la Ministerul Economiei Naționale, pentru comercianți și industriași. Aceștia nu se mai pot întoarce din Bucovina și Basarabia, decât cu autorizații de la autoritățile de acolo (aceasta numai până când se organizează comunicațiile și se deschide circulația).

CU ÎNCEPERE de la 21 Iulie se poate merge zilnic cu avionul de la București la Cernăuți în 2 ore și jumătate. Tot în aceeași zi avionul se înapoiază la București.

SUMELE de bani și danurile care sunt aduse de bunii români, pentru ostașii răniți și pentru soțiile și familiile lor, cresc în fiecare săptămână. Aceasta arată marea dragoste pe care poporul o are pentru vitejii săi ostași.

GAZETELE glăsuiesc toate de victorie glorioasă diviziilor a Generalului Dăscălescu.

Sunt arătate fugar fapte de arme care ne-au dat o biruință, desrobind Chișinău, cetatea de seamă a Basarabiei.

Conducătorul Statului, iubitorul nostru general Ion Antonescu, a felicitat, după merit, pe înscutul general Dăscălescu, cel care și-a dus fiicău la o apă de lumină biruință.

Și pentru că n'avea cum să-și arate în numele Țării recunoștința față de camaradul său luptător, și-a desprins de pe piept Crucea de Alăstră a eroilor. Crucea (pe scutului) cavaleresc al lui Mihai Viteazul și i-a prins-o pe piept. — Fătul n'am alta la mine, în acest moment îți dau General Dăscălescu propria mea decorație! Te-ai învrednicit de ea. — Și s'au sărutat amândoi fetește, ostășește.

A fost aceasta o clipă mare, unică, o clipă de o negrită frumoasă eroică.

DE CÂTVĂ TIMP au apărut într-o frumoasă ținută liberă două fete mărișoare să facă legătura între luptătorii de pe front și luptătorii din spatele țării.

Foia „Soldatului” și ediția în limba germană, au început amândouă din luptă la chibrituri a celui ce conduce la izbândă cele două oști înfrânte, a d-lui General Ion Antonescu.

E foia aceasta „Soldatului” scrisă cu minte, cu vorbă simplă, pe înțelesul

oșteanu și și slova scriitorului român e alături cu slova scriitorului german.

„Cuvântul Generalului” aduce de asemenea sfaturi pilduitoare și vești, înfățișând nu numai cuvântul, ci și sufletul Generalului spre lumea satelor.

După ce se vor termina luptele și după ce mâinile se au purtat mitralierele vor începe să mănânce din nou coarșele ploului și coada apei, atunci „Cuvântul Generalului” va fi în măsură să fie cântărit de cât folos a fost în eșecurile acestora, prin cumintenia cu care este scris și prin felul cum știe să-și împlinească menirea.

DE PESTE HOTARE

ȘI ÎN BULGARIA s'a hotărât să se ridice evreilor aparatele de radio, din cauză că auzind unele știri mincinoase, cântau să le răspundă, spunând astfel neadevăruri populației bulgare, pe care o ținea mereu în neliniște.

JAPONIA ȘI FRANȚA au ajuns la o înțelegere, prin care amândouă țările vor lupta ca să apere cu armele Indochina (un teritoriu așezat în China — lângă Japonia — și care aparține Franței, dar care nu poate fi apărat numai de Franța, căci este foarte departe de ea). Această înțelegere s'a făcut pentru că Anglia avea intenția să atace Indochina și să pună stăpânire pe ea.

Japonia, la urma acestei înțelegeri, a și trimis armată în Indochina.

ÎN REGIUNEA Astrahan și Volga, din Rusia, a izbucnit ciuma.

RELATIV la operațiunile de pe frontul românesc, ziarele italiene publică o corespondență a trimisului special al agenției „Stefani”, care informează despre ocuparea de către trupele române a întregului teritoriu al Basarabiei, peste care flutură acum tricolorul românesc.

„Recucerirea Basarabiei nu înseamnă pentru români terminarea războiului”, scrie autorul; „coloanele aliate pătrund pe o mare adâncime în interiorul Ucrainei, dincolo de Nistru, iar lupta civilizației împotriva bolșevismului, va continua până la totală distrugere a acestui pericol european, care este comunismul”.

Evenimente din războiu

FRONTUL ANTIBOLȘEVIC DIN BASARABIA. Nimicirea armatei bolșevice urmează într-o cadență neobosită. Masele imense din care este formată această armată și care erau postate în întărirea l-lui Stalin, cu consemnul de a rezista sau a muri, sunt distruse treptat și terenul curățat pentru a pregăti noua ordine de înaintare a armatei germane. Prada în oameni și material care cade zilnic în mâinile învingătorilor este uriașă. Din viși întregi sunt capturate și înfășurarea campaniei începe a fi aceea pe care o prezintă bătălia Franței în a doua jumătate a lui Iunie 1940, când armata franceză nu mai era decât bucăți ce opuneau o ușoară rezistență dezorganizată.

Aviația bolșevică este atât de slăbită, încât atacurile ei au devenit aproape inexistente.

Nenumăratele unități de tancuri care înăucă băgate în marea bătălie se învârt.

sunt distruse. Numărul diviziilor năucite și cantitatea materialului capturat dovedesc că, pe linia Stalin, Rușii îngrămădiseră cea mai mare parte a forțelor lor. Dacă mai adăugăm și forțele mari de primă linie decimate în cursul primelor două săptămâni de războiu, când s'a dat bătălia frontierelor, putem ușor spune că, oricât de mare ar fi rezervorul de trupe și material al Sovietelor (și ei nu poate fi prea mare, având în vedere că vorbim de trupe instruite și de material nou, restul: trupe de umputură și material învechit necontând) — în orice caz însă, față de masele pierdute suferite nu mai poate fi vorba în viitor de o rezistență serioasă.

Pe cele trei direcții principale: Petrograd, Moscova și Ucraina, trupele germane înregistrează înaintări importante. Manevra de încercuire a Petrogradului, după cum se anunță, continuă cu succes. Trupele care au trecut de Smolensk

luptă în regiunea Wijasma, la jumătatea distanței Smolensk-Moscova. În Ucraina, trupele rapide germane au pătruns adânc în dispozitivul de arși-gardă sovietic.

Infrângerea bolșevicilor este culminată prin atacurile aeriene asupra Moscovei, care a primit până în prezent o cantitate de peste 100.000 kg de bombe explozive, pe lângă o importantă cantitate de bombe incendiarie.

Pe frontul româno-german de la Nistru, lupta pentru desrobirea brazei românești de la răsărit s'a terminat. Din Carpați și până la mare suntem din nou stăpâni pe hotarele străbune. Lupta pentru asigurarea dezvoltării noastre, pentru salvarea credinței, pentru ordine și pentru civilizație, continuă. Trupele româno-germane au înaintat adânc dincolo de Nistru.

Astfel, România care vedea plutind deasupra ei groaznică amenințarea bol-

POȘTA SENTINELII

Elev Breazu Gheorghe. Proiectul de drapel, în culori, pe care ni-l trimiți „în speranță că va avea deplin succes”, a avut el succes, dar n'avem noi puțința de a-l reproduce în culori.

În ce privește fotografia, am primit-o și ne-a plăcut: ești băiat chipeș. Așteptăm acum să te străduiești mai departe, fiindcă numai străduindu-te, cu modestie, ai să poți face fapte de seamă.

Cap. Constantin Munteanu. E bine gândită bucată „Păstori și Ostași”, dar e ea un fluer cu spărturile încă nepotrivate cum trebuie. Ar putea să scoată sunete dulci, dar, ca să le scoată, îi trebuie, în alcătuirea lui, oserecare meșteșug. Aceasta se învață, când e vorba de cele ale scrisului, citind pe scriitorii înaintași.

Fruntaș Vasile Ionescu-Răureni. Felul cum iscoadele aceluși și-au înfățișat dumitate lucrurile, iubite camarade, îmi aduce aminte de-o povestire cu tăle. Arăți a fi om cu carte. Atunci citește și te gândește.

Un țaran, pe numele lui Petre, întorcându-se cu măgarul său de la lărg, a vrut prin arșița soarelui să se odihnească puțin sub un copac.

După ce îmbucă adăvăn, i se lăsa cu lene, o lene tare greu. Văzând că umbra să-l la somnul — om prevăzător, credea el — a înfășurat pe braț frâul măgarului și a cam tot tras la agbișe.

În vremea asta trecând pe acolo un tâlbar a tăiat bineșor căpețala frâului și a furat măgarul. Peste puțin, se scondi și Petre al nostru. Se freacă el la ochi, dar nu vede alături alceva decât frânghia care îi rămăsese legată de braț.

— Măi drăciule... se minună dânsul și se puse să abolească.

— Sunt eu, sau nu sunt eu Petre? Dară sunt eu Petre, vai de mine, că mi-am pierdut măgarul. Dar dacă nu sunt eu Petre? Atunci bravo mie, că am câștigat frânghia.

În cea dintâi greșală a lui Petre — aceea a lipsei de prevedere — poate cădea oricine, la o adică.

Dar în cea de-a doua greșală — aceea de a judeca rasna — nu ne poate face nimănui să cădem.

C. T.

șevică, alăturându-se din tot sufletul de Marele Reich — a reușit să-și elibereze Basarabia și Bucovina, care timp de un an au trăit sub barbaria sovietelor.

În Mediterana s'a dat o mare bătălie aero-navală între italieni și englezi, în care marina de războiu britanică a suferit mari pierderi.

De asemenea în noaptea de 26 Iulie, vasele uzoare italiene au dat un atac asupra unui port din insula Malta. La înapoiere, întâlnindu-se cu o parte din marina engleză, italienii au scufundat un contra-torpilez italian. Două vedete rapide italiene nu s'au înapoiat la bază.

Frontul german din Apus. În cursul ultimei nopți, aviația germană a atacat Londra ca răspuns pentru repeta-tele bombardări făcute asupra orașelor germane.

Pe fronturile africane, situația ne schimbă.

